

Nr. 22746 / 03.10.2016

SCRISOARE METODICĂ
EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
ȘTIINȚE SOCIO-UMANE

[Cultură civică; Logică, argumentare și comunicare; Psihologie; Ed. Antreprenorială; Economie;
Economie aplicată; Sociologie; Filosofie; Studii sociale]

Către: **Unitățile de învățământ de stat și particulare din Municipiul București,**

În atenția: **Directorilor unităților de învățământ,
Responsabililor comisiilor metodice de specialitate/ Șefilor de catedră - Științe socio-umane,
Profesorilor care predau Științe socio-umane – la nivel gimnazial, liceal, postliceal**

Prezenta Scrisoare metodică se adresează profesorilor de științe socio-umane debutanți, care își desfășoară activitatea în unitățile de învățământ de stat și particulare din Municipiul București și vizează aspecte referitoare la organizarea și pregătirea profesorilor care vor susține Examenul național de definitivare în învățământ.

Precizările cuprinse în Scrisoarea metodică au în vedere întocmirea de către candidați a **Portofoliului profesional**, ca "*piesă distinctă*" care va fi evaluată în cadrul examenului, conform prevederilor Metodologiei de organizare și desfășurare a examenului național de definitivare în învățământ, aprobată prin **OMENCS nr. 5087/31.08.2016**.

I. PRECIZĂRI GENERALE PRIVIND ÎNTOCMIREA ȘI EVALUAREA PORTOFOLIULUI PROFESIONAL

Portofoliul profesional este alcătuit de fiecare candidat, pe parcursul unui semestru, este particularizat pentru una din clasele din norma didactică a candidatului și evaluează nivelul de competență didactică a acestuia, urmărind adaptarea pregătirii psihopedagogice la specificul clasei selectate. În elaborarea portofoliului profesional personal, candidatul respectă precizările formulate în programa de pedagogie și elemente de psihologie școlară în vigoare, corespunzătoare funcției didactice ocupate.

Conform **Art. 10 (3)** din Metodologia de organizare și desfășurare a examenului național de definitivare în învățământ, aprobată prin **OMENCS nr. 5087/ 31.08.2016**, Portofoliul profesional trebuie să conțină următoarele elemente:

- a) *curriculum vitae*
- b) *o scrisoare de intenție, având între 200 și 400 de cuvinte, în care se prezintă motivația participării la examenul de definitivare, obiectivele și așteptările proprii în formarea personală ca profesor, autoaprecierea activității/ experienței câștigate pe parcursul semestrului, autoaprecierea portofoliului profesional și propuneri de ameliorare;*
- c) *un raport de progres școlar, însoțit de următoarele documente suport:*
 - i) *planificările: anuale, semestrială și pe unități de învățare;*
 - ii) *minimum 10 proiecte didactice, pentru tipuri de lecții diferite;*
 - iii) *instrumente de evaluare (un test predictiv, cu baremul aferent, rezultatele testării, măsuri);*
 - iv) *catalogul profesorului;*
 - v) *resursele didactice adaptate nivelului clasei.*
- d) *autoevaluarea portofoliului profesional*

Autoevaluarea Portofoliului profesional se realizează conform Grilei de evaluare precizate în Anexa nr. 4 la Metodologia de examen. Evaluarea Portofoliului profesional se realizează conform aceleiași grile (Anexa nr. 4), cu note între 1 și 10, în ziua în care este efectuată cea de-a doua inspecție de specialitate, de către comisia formată din inspectorul de specialitate/ metodistul ISMB și directorul/ directorul adjunct/ responsabilul comisiei metodice de specialitate. Nota acordată nu poate fi contestată.

II. PRECIZĂRI SPECIFICE PRIVIND REALIZAREA ELEMENTELOR CUPRINSE ÎN PORTOFOLIUL PROFESIONAL – Art. 10 (3), punctul c) din Metodologia de examen (Raport de progres școlar)/ Documente suport

A. DOCUMENTE SUPORT

Planificarea calendaristică (anuală, semestrială, pe unități de învățare):

- document administrativ care asociază elemente ale programei școlare de specialitate (competențele specifice și conținuturi specifice disciplinei), cu alocarea de timp considerată optimă de către profesor, pe parcursul unui an școlar, cu delimitarea celor două semestre ale anului școlar;
- rubricația specifică Planificării calendaristice va cuprinde: unitatea de învățare, competențe specifice, conținuturi, nr. ore alocate, săptămâna, observații

[*Recomandare: a se consulta www.edu.ro sau www.socio-umane.ro – comisia metodică, precizări*].

Proiectul didactic (*proiectul de lecție/ scenariul didactic*):

- documentul prin care profesorul descrie anticipat felul în care își va desfășura pas cu pas activitatea de predare-învățare-evaluare;
- documentul prin care profesorul schițează **strategia didactică** pe care dorește să o folosească, pentru ca **obiectivele operaționale** stabilite să fie îndeplinite cu succes;
- se particularizează, ținându-se seama de specificul clasei (particularități de vârstă, nivel de comprehensiune al elevilor, nevoi speciale ale elevilor, specificitatea conținuturilor informaționale etc.)
- obiectivele operaționale sunt formulate de către profesor, în funcție de tipul de lecție (*lecții mixte, lecții de recapitulare/ sistematizare și consolidare*), și corelate cu/ derivate din competența specifică/ competențele specifice ale programei școlare și conținuturile specifice vizate/ existente în/ selectate din programa școlară
- obiectivele operaționale trebuie: *să se refere la activitatea elevilor; să se centreze pe operații, acțiuni procese constatabile; să desemneze un rezultat imediat al instruirii*
- a operaționaliza înseamnă a efectua două operații absolut diferite: desprinderea unor scopuri concrete și transpunerea lor în acțiunea de învățare propriu-zisă; obiectivele operaționale se exprimă simplu, în termeni de comportamente observabile, sub forma unor propoziții în care se regăsesc verbe de acțiune: *a enunța, a preciza, a numi, a identifica, a scrie, a descrie, a analiza, a compara, a corela, a demonstra, a explica, a combina, a transforma, a aplica, a argumenta, a justifica etc.*
- obiectivele operaționale sunt: **cognitive, afective, psihomotorii**; obiectivele cognitive formează capacități intelectuale (înțelegerea, abstractizarea, generalizarea), elaborează concepte (definiții, norme, reguli, grupări, clasificări), aplică cele învățate în condiții noi, transferă informațiile, le corelează și le integrează în sisteme creatoare etc.; obiectivele afective formează și cultivă convingeri, sentimente, stări emoționale, atitudini, judecăți de valoare etc.; obiectivele psihomotorii vizează priceperi și deprinderi ce implică motricitatea, mișcarea (scrisul, desenatul, lucrul cu manualul etc.)
- proiectul didactic, ca document de descriere anticipată a desfășurării activității, cuprinde următoarele elemente: *captarea atenției, anunțarea temei și a obiectivelor, reactualizarea celor învățate anterior, dirijarea învățării, obținerea performanței, asigurarea feed-back-ului, evaluarea performanțelor, asigurarea și intensificarea retenției, asigurarea transferului*
- realizarea proiectelor de lecție nu exclude/ nu înlocuiește realizarea proiectării unităților de învățare

Testul predictiv (testul inițial):

- testul predictiv poate fi cognitiv sau atitudinal
- este un instrument util de diagnostic pentru orientarea acțiunilor ulterioare ale cadrului didactic prin adecvarea la nevoile reale ale fiecărui elev;
- având în vedere că disciplinele socio-umane nu au continuitate în Planul cadru, evaluarea inițială se poate desfășura imediat după lecțiile introductive; în acest caz, testul inițial va fi unul preponderent atitudinal, dar va cuprinde și itemi prin care se evaluează competențe formate anterior, dar care vor sprijini realizarea competențelor prevăzute în programa disciplinei care se studiază în anul școlar curent
- testul predictiv, ca instrument al evaluării inițiale, este însoțit de documentul prin care se realizează proiectarea testului, documentul de analiză a rezultatelor/ concluzii/ observații și documentul cuprinzând măsurile/ acțiunile ulterioare ale profesorului (**Planul de îmbunătățire a performanței**)

[*Recomandare: a se consulta www.edu.ro sau www.socio-umane.ro - modele teste inițiale*].

Catalogul profesorului (caietul profesorului)

- "document" realizat de către fiecare cadru didactic, pentru fiecare clasă și pentru fiecare elev al clasei, cuprinzând aspecte semnificative/ relevante ale activității elevilor/ nivelului de atingere a competențelor/ abilităților/ deprinderilor de lucru și învățare/ relaționare/ cooperare cu ceilalți elevi în cadrul orelor/ la nivelul rezolvării sarcinilor de lucru/ învățare, realizarea/ efectuarea temelor pentru acasă, cuantificarea activității la clasă/ oră a elevilor, monitorizarea permanentă a dificultăților de învățare semnalate, înregistrări privind progresul/ regresul școlar al elevilor, aprecieri/ note/ puncte acordate elevilor, alte observații specifice și relevante
- este însoțit/ completat de fișele de observație a activității elevilor, chestionarele aplicate acestora
- permite demonstrarea și exersarea competențelor psihopedagogice privind cunoașterea și relaționarea cu elevii, sprijinirea elevilor în realizarea unei învățări eficiente, capacitatea de îndrumare și motivare a acestora, capacitatea de a-i pregăti pe elevi pentru autoinstruire și autoeducație

B. RAPORTUL DE PROGRES ȘCOLAR

- se va întocmi, pentru a putea fi prezentat, spre evaluare, la a doua inspecție specială
- pornește de la concluziile testului predictiv/ inițial administrat unei clase alese de către profesor și se bazează pe rezultatele învățării elevilor; include rezultatele/ observațiile/ concluziile obținute în activitățile curente cu elevii, dar și pe cele desprinse din analiza altor teste de evaluare (evaluare curentă, evaluare sumativă) și a concluziilor care pot fi desprinse din Catalogul profesorului
- în sprijinul realizării Raportului de progres, vor fi utilizate testele de progres și fișele de progres
- Raportul de progres se va constitui într-un document care va putea arăta evoluția/ progresul școlar sau involuția/ regresul școlar, pentru clasa aleasă și pentru fiecare elev al acelei clase; totodată, acest document va evidenția măsurile de intervenție ameliorativă a profesorului, în sensul remedierii/ completării/ îmbunătățirii situației școlare, ținând permanent seama de realizarea obiectivelor educației/ formarea, consolidarea, dezvoltarea, exersarea competențelor specifice din programa școlară, pentru fiecare disciplină de studiu

Informații privind calendarul examenului, Metodologia de organizare și desfășurare a examenului național de definitivare în învățământ, probată prin OMENCS nr. 5087/ 31.08.2016 și anexele la Metodologia de examen, alte informații importante, pot fi obținute consultând [web-site-urile indicate mai jos](#):

www.edu.ro

www.ismb.edu.ro

www.socio-umane.ro

INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL,

Ionel Florian LIXANDRU

INSPECTOR ȘCOLAR ȘTIINȚE SOCIO-UMANE,
Prof. Adrian-Gabriel HORVAT

